

Tönköl József

A bánatunk nem fér el benne

Rég volt, hogy sarlóztunk, már szinte otthonos,
hogy az erdészház nyitott ablakában rádió szól,
rókahátú rozs lobban, lángolnak kalászkok,
Istenem, Istenem, merre menjünk?
vesznek szarvasok, a vérünk megdermed,
mint mikor bogármohás erdő kering, akár a sas,
a levegőt nehezen vesszük, nyomorult öregek,
morgolódnak, szemergett ma is egész nap,
nincs patakozó fény, madár tánca, köves kiáltása,
szegecselt ég, nem kell hombár, s több sem,
hajnaltájt felbőgő tehén,
legelőn felnyerítő deres kanca.

Hol vagytok földet-vizet nyelők? hol a szátok?
hová lett az a sarlós hadsereg?
évek múlva felelünk az egervölgyi lányoknak,
nem emlékszünk szétnyílt ruháikra,
miféle rétek utcáin s dülők mélyén nőttünk fel,
milyen árokban feküdtünk némán, mint a halott,
valami nyár lépdél vissza a semmibe,
sarló emelkedik, holdra szárad,
sivár város ez, a bánatunk nem fér el benne,
esett ma is egész nap, ennyit tudunk,
szemünk csak a lepusztult lépcsőházat,
egy szobor terét, a víz szemetes szökőkútját látja.

Ha a tengerhez érsz

Ha a tengerhez érsz, olyan a nyár, mintha a régi fahidakon
fácánokat, színésznőket, dobzófákat vinne egy vasszekér,
széles völgyben erdőket, folyókat, városokat,
végig az utcán és a kihunyt házak előtt,
meg fölakasztott kaszákat, jégtáblákat,
repülőterek, hajók, vonatok hangját és havat,
nevetséges kócszakállt, süvegeket és kifordított bundákat,
egy életen át pincepadlás menyétasszonyának vörös hasát.

Úgyis tudod

Minden zsbavirágárgot fölkaivar a lábad s a szél,
a padláslépcső minden nappal recsegőbb,
lidércek csoszognak, a korom fogaikhoz tapad,
kémények erdejéből kitepik a füstöt s repülnek,
túl az állomáson, várótermeken, vasúti síneken.

Miének az este és az ajtó, ami bezárul,
a szétdobált szoba tükre, amint reped, a miénk,
nem kell permeteznünk szőlőt, fákat se többet,
félteni mérgektől, a nyomorúság fájdalomtától,
a televíziót már bekapcsoltuk, hogy megvakuljunk,
hamarosan nincs más bizonyíték, csak a sötétség,
és mosolyognunk kell a csodán,
a kiscsikó szeme kivirágzik a domboldalban,
úgyis tudod, ha nap kel, akkor se lesz világosabb,
akkor is csak kopogva hulldogál a szeder.

Talán az Isten fekszik itt az udvaron hetek óta,
más nem marad már, csak ez a harang nélküli hely,
zsbavirág és birsalma égő lámpája az asztalon,
a számítógép mellett, ahol szarvasbogarakat látsz,
rágóik a földre hajolnak, mint a szomorúfűz ágai,
korhadó tölgytuskónál a nőstény,
hová lesz? gyökerek ki nem vallják, elhal, elhamvad,
sebesít, mint penge vasát az árok, kettőnk egynyoma.

Olyan közel

Olyan közel engedték magunkhoz az angyalokat,
hogy puha fejkendők sokáig tündököltek utcabokrokon,
az alvók tüdején, a folyón meg a füveken meg a veremben,
s mint a nyárfa levelei az eső előtt, kifehéredtek,
mintha kihűlő répa földről szívták volna színüket,
ágak hegyéről, felhők szalagjaiból, minden szélből,
mely a konyhaablakot csapkodta, lidércek kövesedő lelkét,
nesztelenül repülő baglyok sírását a pajtákban
és a templomhajók magas árbocain,
ingünkön átütötték ostorukat, égetett sok szomjas szíj,

minden sudár égnek tartott, mint vércsepár két ezüst nyila,
olyan közel engedték magunkhoz az angyalokat,
hogy elválasztották az árkok vizét a földtől és a levegőtől,
már nem értettük a rét lélegzését, a fácánok keresztjeit,
a vadállatokat és nyájakat, az erdő kifogyott a madarakból,
a szőlők úgy lettek oda, semmivé, mint a fiatalságunk,
az udvarokról a szederfa, házak egymásba nyíló üres szobái.

